

vinogradi, letne hišice, skalovje in samostani. Tri četrti ure od mesta proti severovzhodu je vas Arbanasi. V sedemnajstem veku je tukaj bilo bogato argonavtsko selo, katerega prebivalci so trgovali z Valahijo, Ogersko, Poljsko in Rusijo. Pripoveduje se, da so prebivalci te vasi prišli iz Epira in govorili so tedaj grški. V tej vasi je po leti stanoval metropolit trnovski in še več drugih visokih dostojanstvenikov in premožnejših rodbin. Vsled raznih nezgod je pa to selo precej propalo. Večina prebivalcev se je izselila v mesto.

Prebivalci te vasi so sedaj največ trgovci in krčmarji in imajo zveze z mestom, bolgarski kmetje sosednjih sel se jih pa malo ogibljejo. Sami se sedaj zmatrajo za Bolgare, ali njih govor pa spričuje njih grško pokolenje. Rabijo še vedno celo kopo drugod v Bolgariji nenavadnih grških besed. Kakor v Trnovem se tudi v tej vasi ženske odlikujejo s svojo lepoto, ki pa kaže popolnoma grški tip. V tem selu so potlakovane ulice in samo zidane koče z obokanimi prostori in obzidanimi vrtovi. Na strani proti mestu je ženski samostan. Ta samostan je sestavljen iz več majhnih hišic mej sadnim drevjem, v katerih stanuje kacij 30 nun.

Tri četrti ure vzhodno od tod je sv. Petra in Pavla samostan v Leskovci. Ta samostan je v lepem kraju mej travniki in majhnimi gozdiči. Nekdaj je bilo tukaj bogoslovsko semenišče, ki se je pa premestilo v Trnovo. Od tukaj je lep razgled. Na severu Jantre, na njeni levi strani ravnina, na desni pa valovito hribovje proti Razgradu, na vzhodu gozdnati griči tuzlovski, na jugozapadu gozdnate gore proti Travni in Gabrovemu, zadi se pa vidijo s snegom pokriti vrhovi balkanskih gora. Blizu tega samostana sta mesti Leskovec in pa Rahovica. Prvo mesto ima nad 9000, drugo nekaj nad pet tisoč prebivalcev. V prvem mestu so največ vrtnarji, v poslednjem pa trgovci in obrtniki. Obe ti dve mesti se že nekako skušata s Trnovim, da bi je prekosili. Kraj okrog teh dveh mest je najbolj obdelan v Bolgariji.

(Dalje prihodnjič.)

Poučni in zabavni drobiž.

Ženska emancipacija na Danskem. Te dni je gospodičina Ana Hude dobila doktorstvo modroslovja v Kodanji. To je prva danska doktorica. Ona je jako nadarjena. Bavi se z zgodovino. Pred štirimi leti je dobila zlato svetinjo kodanskega vseučilišča za povoljno rešitev zgodovinske naloge. Tri leta je že v službi v zgodovinskem oddelku danskega državnega arhiva.

Posmrtno delo kardinala Manninga. V kratkem izide novo delo, katero so našli v zapuščini učenega kardinala Manninga. V tem delu se razpravljajo čast, značajnost, nečimernost, ponižnost, kritiki i. t. d. To je jedino delo tega duhovnika, ki se peča jedino s posvetnimi predmeti, ter je jako zanimivo.

Meteorološke postaje v atlantskem oceanu. Sedanjí knez monakovski je sprožil misel, da se na otokih v atlantskem oceanu napravijo meteorologična opazovališča. Taka opazovališča se bodo napravila ob morskem obrežji in pa na najvišjih gorah na teh otokih.

Sloveč levov spomenik v Luzernu, ki je bil po Thorwaldsenovem načrtu vsekan v skalnato steno, sta mraz in moča letošnjo zimo silno poškodovala. Te poškodbe ogledali so večaki in se izjavili, da se daljše razpadanje ne da več zabraniti. Treba bode ves spomenik popolnoma prenoviti.

Češki pisatelj Vrhlicky. Senat češkega vseučiliča je priporočil učnemu ministerstvu, da imenuje Vrhlickega profesorjem tujih slovstev. Učno ministerstvo misli nekda pritrditi temu predlogu in je imenovanja vsak čas pričakovati.

Češko-slovanska narodopisna razstava bode drugo leto v Pragi. Na tej razstavi bode posebno vzbujala zanimanje diorama „Romarji na Velehrad“. To delo bode izvršil slovaški slikar J. Uprka, kateri posebno dobro pozna narodne noše na Moravskem in severnem Ogerskem. To delo pa posebno pospešuje šelakovski župnik Vyhodil. Da se ta stvar izvrši, se je osnoval poseben konzorcij, ki je že podpisal 20.000 gld. Podoba bode obsegala prostor 500 kvadratnih metrov. Omeniti je še, da podoba po razstavi ostane v Pragi. Dohodki vstopnine se bodo pa porabili v narodne namene, ko se poravnajo stroški.

Kolařeva slavnost. Dnajski Slovani prirede 29. in 30. maja veliko slavnost v spomin slavnega slovanskega učenjaka in pesnika Kolařa. Sestavil se je že poseben odbor v ta namen, v katerem je tudi Slovenec Radoslav Pukl.

Ludovik Vukotinovič. Te dni je umrl v Zagrebu jeden poslednjih Ilircev, Ludovik Vukotinovič. Rojen je bil leta 1810. v Zagrebu, kjer je dovršil ljudske in srednje šole. Pravoznanske študije dovršil je na akademiji v Požunu. Še mlad se je udeleževal ilirskega gibanja in bil dober prijatelj Gaja. Delal je pesmi in pisal poučne spise. Poleg svojega poklica kot sodec se je mnogo pečal s prirodoznanstvom in je bil najboljši rastlinoslovec na slovanskem jugu. Bil je pravi član jugoslovanske akademije, za katere osnovo ima mnogo zaslug. Sploh se ima znanstvo njemu veliko zahvaliti. Kot politik se je pa poslednja leta držal vladne stranke in bil načelnik narodnega kluba. Posebne zasluge ima za gospodarsko društvo in za poslednjo razstavo. Bil je namreč načelnik razstavinega odbora.

Novice.

Državni zbor.

V seji poslanske zbornice dne 20. marcija t. l. vršila se je volitev novega zborničnega predsedstva. Predsednikom zbornice izvoli se dosedanji I. podpredsednik levičar baron Chlumecky z 224 glasovi, prvim podpredsednikom dosedanji II. podpredsednik konservativec dr. Kathrein in drugim podpredsednikom Poljak dr. Madejski. Vsi trije novoizvoljenci se zahvalijo za izvolitev in obljubijo, da bodo vestno izpolnjevali svojo nalogo. — Nadaljuje se debata o finančnem zakonu. Glavni proti-govornik posl. dr. Masaryk pravi, da je češko vprašanje na vsak način treba rešiti. Mladočehi tirjajo z državnim pravom politično neodvisnost. Levičarji niso bili nikdar za svobodo, kajti njim je samo za to, da se vladi ne zamerijo. Ako so za politično svobodo, naj podpirajo predlog o splošni volilski pravici. Govornik se bavi tudi s punktacijami in zatrja, da Čehi morajo doseči svoje pravice in to tudi na Moravi in v Šleziji. Posl. Plener kot glavni za-govornik se bavi s finančnimi razmerami. Glede češkega državnega prava niti Čehi sami niso edini. Za splošno volilsko pravico avstrijsko prebivalstvo še ni zrelo, prej se morajo narodnostne borbe končati. Govornik zagovarja državno šolo nasproti konfesionalni, katere ne želi večina prebivalstva. Na to višili so se nekateri dejanski popravki, na kar se je po priporočilu poročevalca posl. Szczezanowskega vzprejel

finančni zakon. — Posl. dr. Ferjančič in tovariši interpelujejo vlado zaradi samooblastnega postopanja celovškega okrajnega glavarja Mac Nevina, ki je nekemu županu napovedal kazni 20 gld. in to zaradi tega, ker se je drznil okrajnemu glavarstvu poslati slovenski dopis. Poslanci vprašajo vlado, če je pripravljena v okolišnici pritiskom, ki se delajo slovenskemu prebivalstvu na Koroškem. — Posl. dr. Gessmann in tovariši interpelujejo vlado zaradi občinskih volitev v Ločniku na Goriškem. Interpelacija našteva nepostavnosti in sredstva, s kojimi so Lahoni dosegli zmago in se v nji vpraša vlada, ako je pripravljena pričeti preiskavo in ovreči volitev.

V seji dne 21. marca bila je na dnevnem redu obravnavana o premembi društvenega zakona. § 2 tega zakona namreč določa, da v slučajih, ako h kakemu shodu pridejo le povabljeni gostje, ni treba tega shoda naznanjati gosposki. Ker pa se je v nekem posebnem slučaju ta § različno tolmačil, predlagal je svoje dni posl. Pernerstorfer, da naj se natančno določi v tem §, kako je tolmačiti besede „povabljeni gostje“. Upravni odsek je ta predlog pretresal, a se ni sporazumel temveč ločil v dve stranki. Večina je nasvetovala, da je § 2 tolmačiti tako, da povabljeni gostje niso samo tisti, kateri so sklicatelju osobno znani, ampak tudi drugi; ni se pa določilo kateri. Zaradi nejasnosti tega predloga večine, je manjšina odsekova predlagala, da naj se v § 2 dostavlja: „Shodov ni treba naznanjati, h katerim je vstop dovoljen le z vstopnicami, ki se glase na ime in na katerih je podpisano ali natisnjeno ime volilčeve“. Po daljši debati vzprejet bil je predlog manjšine s 137 glasovi proti 86 glasom. Za predlog večine glasovali so samo konservativci in Poljaki. — Pri razpravi o poročilu železniškega odseka glede zgradbe železnice po Ziljski dolini na Koroškem posl. Ghon priporoča predlogo, se zahvaljuje trgovinskemu ministru za naklonjenost, s katero se je omogočila ta železnica in priporoča zgradbi železnice po Rožni in Lavantinski dolini. — Pri železnici Ronki-Červinjan zahvaljeval se je ministru posl. grof Franc Coronini, ki je ob enem priporočal tudi predilsko železnico. Posl. dr. Gregorčič pravi, da železnica Ronki-Červinjan ne bo v korist Gorici in priporoča graditev železnice iz Gorice v Ajdovščino in pa železnico ob Soči. Govornik se izreče tudi za predilsko železnico oziroma priporoča progo Javornik-Podbrdo-Sv. Lucija-Gorica ali progo Škofja Loka-Poljane-Cirkno-Sv. Lucija-Gorica. Ziljska in ravno omenjena železnica Ronki-Červinjan se na to vzprejmeta. Prične se debata o vzhodno-galiških železnicah. Posl. dr. Vašaty pravi, da te železnice čisto nič ne bodo koristile deželi, temveč da so naperjene le proti Rusiji.

V večerni seji je zbornica nadaljevala debato o ponarejanju živil. Konečno vzprejel se je vladni načrt za podlago specijalni debati. Posl. Spinčič interpeluje vlado zaradi strankarskega postopanja vladnega zastopnika okr. glavarja Ellushegga v istrskem deželnem zboru. Posl. dr. Pacak zahteva, da se imunitetnega odseka poročilo o aferi Spinčičevi postavi na dnevni red prihodnje seje. Ker je večina poslancev že odšla in je po zahtevi Poljaka Abrahamowicza predsednik Chlumecky dal šesteti število še navzočih poslancev in se prepričal, da zbornica ni več sklepna, o Pacakovem predlogu ni bilo glasovanja.

V seji dne 22. marca glasovalo se je o Pacakovem predlogu glede Spinčičeve afere. Predlog se je odklonil. Prične se razprava o novem civilno-pravdnem redu. Predloga odkaže se po govorih posl. dr. Kronawettra, dr. Plenerja, dr. Herolda in pravosodnega ministra dr. Schönborna pravosodnemu odseku. Posl. dr. Herold se je v svojem govoru izrekel zoper to, da bi se število advokatov omejilo in je zahteval za Češko lastno najvišje sodišče. Na to nadaljevala se je razprava o iztočno-galiških železnicah. Češka poslanca Blažek in dr. Lang govorila sta proti tem železnicam, češ da niso potrebne. Ko so trgovinski minister marki Bacquehem in poljska poslanca Struskiwicz in Szczebanowski

priporočali predlogo, se je ta vzprejela. Posl. Kušar poroča o vladnem zakonskem načrtu glede prevzeta lokalne železnice Ljubljana-Kamnik v državno oskrbo. Načrt se vzprejme.

V večerni seji vršila se je volitev v delegacijo. Za Kranjsko izvoljen je za delegata posl. Pfeifer, za namestnika posl. Kušar. Štajarsko in Koroško zastopajo sami Nemci. Za Goriško voljen je grof Franc Coronini, njegovim namestnikom pa grof Alfred Coronini. Trst zastopal bode Stalitz, nadomestoval ga bo pa Burgstaller. Pri volitvi delegata za Istro moralo se je srečati in sreča zadela je Lahe. Delegatom odbran je Rizzi, namestnikom pa Bartolli. Na to vršila se je volitev v parmanentne odseke. V obrtni odsek voli se tudi posl. Klun, v davčni odsek pa posl. Robič, Šuklje in Povše. Na to nadaljevala se je razprava o zakonu glede ponarejanja živil in se je vzprejel § 1. — Posl. Spinčič interpeluje vlado zaradi postopanja državnih organov proti Slovencem in Hrvatom v Istri. — Posl. dr. Gregorec, grof Alfred Coronini in tovariši interpelujejo vlado zaradi kršenja jezikovne ravnopravnosti v slovenskih in hrvatskih pokrajinah.

V seji dne 23. marca razpravljala je zbornica o raznih gospodarskih predlogih, mej drugimi o oprostitev hišnega davka v Levovu, o pogodbi s Švico glede vravnave Rena, o preskrbitvi denarjev za nekatere stavbe pri vseučiliščih v Gradci, Levovu, na Dunaji in v Pragi, daljo o potrilitvi nekaterih poslancev itd. Vseh točk bilo je 20 na dnevnem redu, ki so se rešile vse po primerno kratkih debatah.

V večerni seji nadaljevala se je razprava o zakonu glede ponarejanja živil. — Posl. Klun in tovariši interpelujejo vlado zaradi znanega Stremayrjevega ukaza, po katerem se morajo nemške razsodbe že pred razpravo pri najvišjem sodišču prestaviti v nemški jezik. Sicer so vkljub izdanemu ukazu dotični organi izjavili, da ostane vse pri starem, a neki slučaj, ki se je dogodil nedavno pred najvišjim sodiščem, kaže, kako se hoče ta ukaz uporabljati. Prvotna sodba se ni pustila prečitati v slovenskem jeziku. Interpelantje torej vprašajo pravosodnega ministra, kaj namerava storiti v obran jezikovne ravnopravnosti pri najvišjem sodišču.

V seji dne 24. marca odgovarja trgovinski minister marki Bacquehem na interpelacijo posl. dr. Gessmanna glede razmer pri južni železnici. Minister prizna, da pri južni železnici ni vse tako, kakor bi moralo biti, vendar pa zavrača Gessmanna češ, da so njegove pritožbe pretirane. Državno pravdnništvo zato ni pričelo preiskave zoper nekatere pri južni železnici ovadene službujoče osebe, ker dotična dejanja niso kazniva. Na to se mej drugim reši še zakon o ponarejenju živil, ki je bil vsprejet tudi v tretjem branju. Proti zakonu glasovali so Mladočehi, navzoči ministri in levičarji. — Na to predsednik Chlumecky zaključil sejo in ob enem tudi zasedanje zbornično, ter pravi, da bo prihodnje sejo, o kateri še ne ve, kdaj bo, naznanil pismeno gg. poslancem.

— «Družbe sv. Cirila in Metoda» najmlajši podružnici, navdušenih rodoljubkinj in vrlih rodoljubov v Tolminu, sta pričele svoje delovanje tako uspešno, da sta prav posnemanja vreden vzgled požrtvovalnega domoljubja vsem prijateljem slovenske mladine. Ženska podružnica (prvomestnica g. Alojzija Ivančičeva; blagajničarica g. Josipina Vrtovčeva) nam je za l. 1893 vročila 300 gld., moška podružnica (prvomestnik v. č. g. dekan Kragelj, blagajnik A. Vrtovec) pa 100 gld. tudi za l. 1893. — Pokroviteljici sta postale ženska podružnica v Kamniku in „Narodna čitalnica“ v Kranji; 100 gld. pokroviteljine za žensko kamniško podružnico je bilo nabranih pri zadnji veselici obeh naših vnetih tamošnjih podružnic, in prejeli smo jih po blagajničarici g. Kristini Janežčevi, 100 gld. pokroviteljine za kranjsko čitalnico je pa poslal predsednik, g. notar Viktor Globočnik. Dalje so nam še naklonili: čast. g.